

KMP.573.25.2014.PK

Trybunał Konstytucyjny

Warszawa

Sygn. akt U 7/13

Pismo procesowe

Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) cofam wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 22 lipca 2013 r. o stwierdzenie niezgodności § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. U. Nr 124, poz. 1359 z późn. zm.) oraz § 34 rozporządzenia w zakresie w jakim odsyła do odpowiedniego stosowania § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia z art. 95 § 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późn. zm.), art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 92 ust. 1 zd. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 104 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym wnoszę o umorzenie postępowania.

Uzasadnienie

We wniosku z dnia 22 lipca 2013 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zakwestionował przepisy rozporządzenia w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich wskazując, że tworzą one system izolacji nieletnich ograniczający ich wolność osobistą w ramach wykonywanego środka poprawczego, a tymczasem pozbawienie lub ograniczenie

wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie (art. 41 ust. 1 Konstytucji RP). Regulacje ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (dalej u.p.n.) określają aktualne granice pozbawienia lub ograniczenia tej wolności. Należy zatem przyjąć, że każda norma prawna ograniczająca bezpośrednio wolność osobistą nieletniego wobec, którego jest wykonywany środek poprawczy musi mieć wyraźne umocowanie w u.p.n.

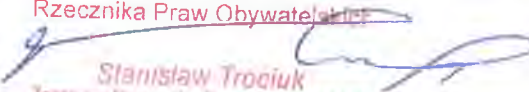
Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił także uwagę, że zaskarżone przepisy § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia oraz § 34 rozporządzenia w zakresie w jakim odsyła do odpowiedniego stosowania § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia zostały wydane z przekroczeniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 95 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Żaden ze składników tego upoważnienia ustawowego nie zawierał bowiem umocowania do uregulowania w rozporządzeniu materii izolowania nieletniego ze względu na bezpieczeństwo i porządek w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich, a także kwestii proceduralnych dotyczących tej materii. W związku z tym wymienione przepisy rozporządzenia są niezgodne z art. 95 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. W rezultacie kwestionowane przepisy rozporządzenia są także niezgodne z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP. Stanowi on, że rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Rozporządzenie musi więc służyć wykonaniu ustawy, nie może natomiast służyć uzupełnieniu ustawy o treści w niej nieprzewidziane. Nie może też regulować materii, która nie została objęta treścią upoważnienia ustawowego. Tymczasem w zakresie objętym wnioskiem przepisy rozporządzenia nie służą konkretyzacji norm ustawowych, lecz samodzielnie, bez dostatecznych wskazówek zawartych w ustawie, regulują materię izolowania nieletnich ze względu na bezpieczeństwo i porządek w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich.

Z kolei zapewnieniu bezpieczeństwa w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich - jeżeli byłoby ono zagrożone z powodu zachowania nieletniego - służą przepisy dotyczące stosowania środków przymusu bezpośredniego. Stosowne regulacje w tej mierze znajdują się w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 628, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i izby izolacyjnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 638). W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich zatem dla zapewnienia porządku i bezpieczeństwa we wskazanych jednostkach wystarczające są ww. przepisy.

Zaskarżone przez Rzecznika przepisy rozporządzenia zostały uchylone na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lipca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. U. z 2016

r., poz. 995). W szczególności na podstawie § 1 pkt 22 tego rozporządzenia został uchylony § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Derogacja przepisów rozporządzenia nastąpiła z dniem 10 lipca 2016 r.

W związku z powyższym, rozporządzenie nowelizujące usuwa normy prawne godzące w konstytucyjną wolność osobistą obywatela. Przywrócenie przez ustawodawcę stanu zgodności z Konstytucją RP uzasadnia zaś cofnięcie wniosku przez Rzecznika, a także w konsekwencji uzasadnia wniosek o umorzenie postępowania na podstawie art. 104 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Dlatego też, wnoszę jak na wstępie.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich